

HAFTAYA BAKIŞ

Geçen hafta piyasaların odağında Fed toplantısı vardı.

Fed, geçen hafta yaptığı toplantıda faiz oranlarını 10 üyeden 9'unun kararıyla piyasa beklentileriyle paralel olarak %0,25-0,50 aralığında bıraktı. Karar aleyhinde oy kullanan tek FOMC üyesi Esther George oldu. Toplantı sonrasında yapılan açıklamada, Mart ayındaki toplantıdan bu yana ekonomik aktivitenin bir miktar yavaşladığının gözlenmesine rağmen istihdam piyasasındaki koşulların iyileştiği belirtildi. Ayrıca, enflasyonun %2'lik hedefin altında kalmaya devam ettiği belirtilirken, bu durumun enerji fiyatlarında gözlenen düşüşün yanı sıra enerji dışı ithal ürün fiyatlarındaki azalıştan kaynaklandığı açıklandı. Para politikasında küçük ayarlamalarla ekonomik aktivitenin ılımlı bir şekilde büyüyeceğini ve işgücü piyasasının güçlenmeye devam edeceğini öngören komite, enflasyon göstergeleri ile küresel ekonomik ve finansal gelişmelerin yakından izlenmeye devam edeceğini belirtti. Mart ayındaki toplantının ardından küresel dalgalanmaların ABD ekonomisine tehdit oluşturduğu sinyali veren Fed'in bu bildirisinde küresel gelişmelerin risk oluşturduğuna dair ifadenin yer almaması dikkat çekti. Bu ifade değişikliğinde, son dönemde Çin'de beklentilerden olumlu açıklanan ekonomik veriler ve başta petrol olmak üzere emtia fiyatlarında gözlenen yükselişlerin etkili olduğu düşünülüyor. Fed'in küresel gelişmelere ilişkin risk kaygısının azaldığı ve önümüzdeki dönemde bu kaygının faiz artırımı kararında eskisi kadar ön plana çıkmayabileceği tahmin ediliyor. Fed'in gelecek toplantısı 14-15 Haziran'da gerçekleştirilecek.

ABD verileri karışık sinyaller veriyor.

Geçen hafta ABD'de açıklanan makroekonomik veriler genel olarak beklentilerin altında kaldı. 2015'in son çeyreğinde yıllık bazda %1,4 büyüyen ABD ekonomisinin bu yılın ilk çeyreğinde öncü verilere göre %0,5 ile beklentilerin altında büyüdüğü açıklandı. Son iki yılın en zayıf performansına işaret eden veri ekonomideki büyümenin son 3 çeyrektir ivme kaybettiğini gösteriyor. Dayanıklı mal siparişleri de Mart'ta aylık bazda %1,8'lik piyasa öngörüsüne karşılık %0,8 oranında artarken, Nisan ayına ilişkin tüketici güveni 94,2 ile tahminlerin altında kaldı. Ayrıca, haftanın son işlem gününde açıklanan verilere göre kişisel gelirler beklentilerin üzerinde artarken, bu durumun kişisel tüketim harcamalarına (PCE) beklenen ölçüde yansımadağı görüldü. Fed'in para politikasında etkili olan PCE fiyat endeksindeki yıllık artış da gerilemesini sürdürdü ve Fed'in %2'lik hedefinin oldukça altında gerçekleşti. Haftalık işsizlik başvurularının düşük seyrini koruması ise istihdam piyasasının güçlü kalmaya devam ettiğini gösterdi.

ABD'de ilk çeyrek bilançolarında zayıf görünüm...

ABD ekonomisindeki nispeten zayıf seyir ilk çeyrek bilançolarına da yansıyor. Teknoloji şirketlerine ait bilançolar piyasa beklentilerini karşılayamazken, geçtiğimiz haftalarda açıklanan banka bilançoları ABD'li 17 büyük yatırım bankasının 12'sinin net kârlarının ve gelirlerinin 2016'nın ilk çeyreğinde düştüğüne işaret etti. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch konuyla ilgili yaptığı açıklamada, bu gelişmenin küresel ekonomik büyümedeki yavaşlama, güçlü ABD doları ve düşük enerji fiyatları gibi etkenlerin yarattığı endişeden kaynaklandığını belirtti. Söz konusu gelişmelerin etkisiyle geçtiğimiz hafta S&P 500 ve Dow Jones endeksleri haftalık bazda %1,3 oranında geriledi.

HAFTALIK VERİLER

	22.Nis	29.Nis	Değişim		22.Nis	29.Nis	Değişim
BIST-100 Endeksi	85.829	85.328	-% 0,6 ▼	EUR/USD	1,1230	1,1454	% 2,0 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%9,10	%9,22	12 bp ▲	USD/TL	2,8479	2,7945	-% 1,9 ▼
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%1,89	%1,82	-7 bp ▼	EUR/TL	3,1967	3,1920	-% 0,1 ▼
EMBI+ (baz puan)	374	383	9 bp ▲	Altın (USD/ons)	1.232	1.293	% 5,0 ▲
EMBI+ Türkiye (baz puan)	268	280	12 bp ▲	Petrol (USD/varil)	43,6	45,8	% 5,0 ▲

bp: baz puan

BoJ piyasaları şaşırttı.

Mart ayında tüketici fiyatlarının son 3 yılın en hızlı düşüşünü sergilediği Japonya'da Merkez Bankası uyguladığı para politikasında değişiklik yapmayarak faiz oranını mevcut seviyesinde bıraktı. Hanehalkı harcamalarının düşük seviyesi de dikkate alındığında, küresel piyasalar BoJ'un yeni bir genişleyici karar almasını bekliyordu. BoJ toplantısında bu yönde bir karar alınmaması piyasalarda şaşkınlık yaratırken, Japon yeni dolar karşısında değer kazanarak son 18 ayın en yüksek seviyelerine ulaştı. Ayrıca, BoJ'un %2'lik enflasyon hedefine ulaşmak için öngördüğü tarihi ötelemesi dikkat çekti.

Euro Alanı ve Çin'de nispeten olumlu veriler...

Haftanın son işlem gününde Euro Alanı'na ilişkin açıklanan veriler beklentilerin üzerinde oldu. Buna göre Euro Alanı yılın ilk çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %0,6, 2015'in aynı dönemine göre %1,6 büyüdü. Nisan ayında bölgedeki işsizlik oranı %10,2'ye gerileyerek beklentilerin altında gerçekleşirken, aynı dönemde tüketici fiyatları öncü verilere göre geçen yılın aynı dönemine kıyasla %0,2 ile beklentilerin üzerinde düştü.

Çin'de Mart ayında sanayi şirketlerinin kârı yıllık bazda %11,1 artarak ekonomideki dengelenmeye dair olumlu bir tablo çizdi. Geçtiğimiz yılın son yedi ayında aralıksız gerileyen sanayi şirketlerinin kârı yılın ilk iki aylık döneminde %4,8 oranında artmıştı.

Petrol fiyatları artışını sürdürdü.

Doha'daki toplantıda anlaşma sağlanamamasına karşın önceki hafta önemli ölçüde artan petrol fiyatları geçen hafta da yükselişini sürdürdü. Ham petrolün varil fiyatı geçtiğimiz haftayı %5 artış kaydederek 45,8 dolar düzeyinden tamamladı. Bu yılın başlarında son 12 yılın en düşük seviyesini görmesinin ardından geçtiğimiz bir ay boyunca yükselişe geçen petrol fiyatlarının seyrinde ABD'deki üretim düşüşlerinin küresel arz fazlasını azaltacağı beklentilerinin güçlenmesi etkili oluyor. ABD'de petrol arzındaki gerilemenin kaya gazı yöntemiyle yapılan üretimin azalmasından kaynaklandığı ifade ediliyor.

Dünya Bankası da yayımladığı yılın ikinci emtia raporunda, emtia piyasalarında yaşanan yeniden dengelenme süreciyle birlikte enerji fiyatlarının yıl genelinde bir miktar yükseleceğini öngördü. Kuruluş, 2016 yılı için Brent, WTI ve Dubai petrol fiyatlarının ortalaması şeklinde hesapladığı petrol fiyatı tahminini Ocak ayındaki 37 dolar/varil seviyesinden 41 dolar/varil'e çıkardı. Metal fiyatlarında öngördüğü yıllık düşüşün önceki tahminine kıyasla daha az olmasını bekleyen Dünya Bankası, tarım ürünleri için ise fiyat beklentilerini aşağı çekti.

TCMB yılın ikinci Enflasyon Raporu'nu yayımladı.

Geçen hafta TCMB yılın ikinci Enflasyon Raporu'nu yayımladı. TCMB, gıda fiyatlarındaki oynaklığa karşı temkinli bir duruş sergileme isteğini ve enerji fiyatlarında öngörülen toparlanmayı gerekçe göstererek 2016 ve 2017 yılsonu için enflasyon tahminlerini değiştirmede. TCMB, yılın ilk Enflasyon Raporu'nda 2016 sonu enflasyon tahminini 1 puan artırarak %7,5'e yükseltmişti. Sunumunda para politikasındaki sıkı duruşun süreceğini ifade eden Başkan Murat Çetinkaya, önümüzdeki dönemde sadeleştirme adımlarının üst bantta ölçülü indirimlerle devam edeceğini faiz koridorunun daha dar ve simetrik hale getirileceğini belirtti. Yurt içi piyasaların Çetinkaya'nın konuşmasına olumlu tepki verdiği gözlemlendi.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, TCMB'nin son dönemde yapmış olduğu faiz indirimlerinin bankaların kısa vadeli fonlama maliyetlerinin gerilemesini sağlayacağını ancak, faiz indirimlerine devam edileceğine yönelik beklentilerin TL'nin değer kaybetmesine neden olabileceğini belirtti. Kuruluş bankacılık sektöründe yabancı para cinsi fonlamanın toplam pasifler içindeki payı nedeniyle, TL'de yaşanabilecek olası bir değer kaybının faiz indirimi sayesinde fonlama maliyetlerinde sağlanan iyileşmeyi tersine döndürebileceğine dikkat çekti. Öte yandan, TL'nin dolar karşısındaki güçlü seyri sürüyor. Dolar/TL kuru, doların küresel piyasalardaki zayıf seyrine bağlı olarak son 8,5 ayın en düşük seviyelerine yakın düzeyde bulunuyor. Dolar/TL'nin seyrinde 3 Mayıs'ta açıklanacak yurt içi enflasyon verisinin ve Cuma günü ABD'de açıklanacak olan tarım dışı istihdam verisinin etkili olmasını bekliyoruz.

Nisan ayında kapasite kullanım oranı arttı.

Nisan ayında yıllık bazda 1,2 puan yükselen kapasite kullanım oranı yılın ilk çeyreği ortalamasının da 1,3 puan üzerinde gerçekleşti. Sektörel bazda en fazla artış makine ve ekipmanların kurulum ve onarımı sektöründe gerçekleşirken, geçtiğimiz yıldan bu yana olumlu bir görünüm sergileyen kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri ile temel eczacılık ürünleri imalatında kapasite kullanımı baz etkisi nedeniyle bu dönemde geriledi. Mal grupları itibarıyla bakıldığında yatırım mallarının kapasite kullanımındaki artışın diğer ürünlerin üzerinde gerçekleştiği gözlemlendi.

Dış ticaret açığı daralmaya devam etti.

Mart ayında ihracat hacmi yıllık bazda %2,3 genişlerken, ithalat hacmi %5,2 azaldı. Böylece, dış ticaret açığı geçen yıla kıyasla %20,3 daralarak 4,9 milyar dolar düzeyine geriledi. Yılın ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracat %6,2, ithalat %10,6 oranında azaldı. Mart ayında en fazla ihracat gerçekleştirilen kalem 2015'in aynı ayına kıyasla %15,4 artan motorlu kara taşıtları olurken, demir ve çelik ihracatındaki düşüşün ivme kaybettiği gözlemlendi. Mineral yakıtlar ve yağlar ithalatı Mart ayında geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %40,1 oranında gerileyerek Türkiye'nin aylık ithalatını yaklaşık 1,5 milyar dolar tutarında aşağı çekti.

AB ülkelerinde ekonomik aktivitenin nispeten iyileşme sergilemesinin yanı sıra EUR/USD paritesinin Mart ayında yıllık bazda yükselmesinin etkisiyle bölgeye yapılan ihracat %18,1 artarken, Rusya'ya yönelik ihracat ilk çeyrekte yıllık bazda %60'ın üzerinde geriledi. Jeopolitik sorunların devam ettiği Yakın ve Orta Doğu ülkelerine yönelik ihracat da gerilemeyi sürdürdü. Önümüzdeki dönemde petrol fiyatlarının seyri ve AB ekonomilerinin performansı dış ticaret açığının seyrini belirlemeye devam edecek ([Dış Ticaret Dengesi Raporumuz](#)).

Öte yandan Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Nisan ayında ihracatın bir önceki yılın aynı ayına göre %2,8 gerileyerek 11,4 milyar dolar olduğunu açıkladı. Bu dönemde, en fazla ihracat 2 milyar dolar ile otomotiv sektöründe gerçekleşirken, otomotivi 1,5 milyar dolar ile hazır giyim ve konfeksiyon sektörü, 1,2 milyar dolar ile de kimyevi maddeler ve mamulleri sektörü izledi.

Ekonomik güven endeksi geriledi.

TÜİK'in açıkladığı ekonomik güven endeksi Nisan ayında bir önceki aya göre %6,1 azaldı. Alt endekslerdeki gelişmeler incelendiğinde tüketici ve reel kesim güven endekslerinin sırasıyla %2,2 ve %1,5 arttığı, hizmet sektörü güven endeksinin %3,8, perakende ticaret sektörü güven endeksinin ise %5,9 azaldığı gözlemlendi. İnşaat sektörü güven endeksinde ise %0,1'lik sınırlı bir artış oldu. Reel kesim ve tüketici güvenindeki artış üretim faaliyetlerindeki iyileşmenin iç talebe bağlı olarak sürdürüğüne işaret ediyor. Hizmetler ve perakende sektörlerinin önemli bir bölümünü etkileyen turizm sektöründeki olumsuz gelişmelerin ise bu sektörlerle ilişkin güven endekslerine yansdığı gözleniyor. Son açıklanan verilere göre yılın ilk çeyreğinde Türkiye'ye gelen turist sayısı %10,3 azalırken, geçtiğimiz yıllarda Türkiye'ye en fazla turist gönderen Rusya'dan gelen ziyaretçi sayısında %56, yüksek gelir grubundan turist gönderen Avrupa ülkelerinden gelen ziyaretçi sayısında %14,4 kayıp yaşandı.

İmalat sanayi satın alma yöneticisi endeksi (PMI) Nisan'da 48,9'a geriledi.

Yurt içinde imalat PMI verisi Mart ayında bulunduğu 49,2 seviyesinden Nisan'da 48,9'a gerileyerek Eylül ayından bu yana en düşük değerini aldı. Endekste gerilemede yeni siparişlerdeki daralmanın hız kazanmasının etkili olduğu görülürken, ihracat siparişlerindeki gerilemenin üst üste dördüncü ayda da devam etmesi dikkat çekti.

SEKTÖREL GELİŞMELER

Konut fiyatlarında artış sürüyor.

TCMB'nin açıkladığı veriye göre Şubat ayında konut fiyat endeksi aylık bazda %0,79, yıllık bazda %16,4 arttı. Türkiye genelinde, 48 ilde son iki yılda yapımı gerçekleşen konutların değerlendirilerek hesaplanan Yeni Konut Fiyat Endeksi Şubat ayında aylık bazda %1,68, yıllık bazda %14,83 artış kaydetti. Şubat ayında TÜFE gerçekleşmeleri dikkate alındığında konut fiyatlarında son dönemde yavaşlayan talebe rağmen fiyat artışlarının enflasyonun üzerinde gerçekleşmeye devam ettiği görülüyor. Türkiye'deki konutların gözlemlenebilen özelliklerinin zaman içinde kontrol edilerek, kalite etkisinden arındırılmış fiyat değişimlerini izlemek amacıyla oluşturulan Hedonik Konut Fiyat Endeksi hesaplamalarına göre yıllık fiyat artışlarının %3'ü kalite artışından kaynaklanıyor.

Üç büyük ilin konut fiyat endekslerindeki gelişmeler değerlendirildiğinde, Şubat 2016'da İstanbul, Ankara ve İzmir'deki aylık artışlar sırasıyla %0,77, %0,33 ve %1,45 olarak gerçekleşti. Endeks değerleri bir önceki yılın aynı ayına göre ise İstanbul, Ankara ve İzmir'de sırasıyla %21,37, %11,65 ve %16,35 oranlarında arttı.

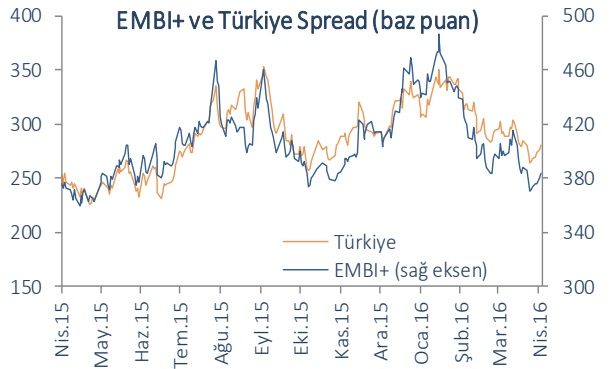
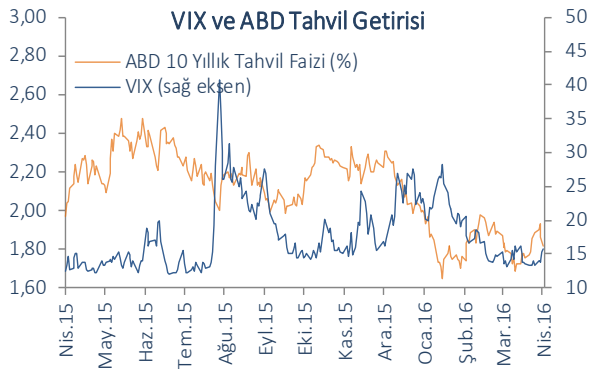
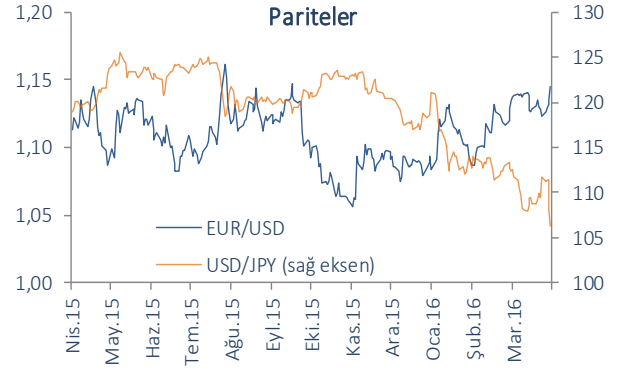
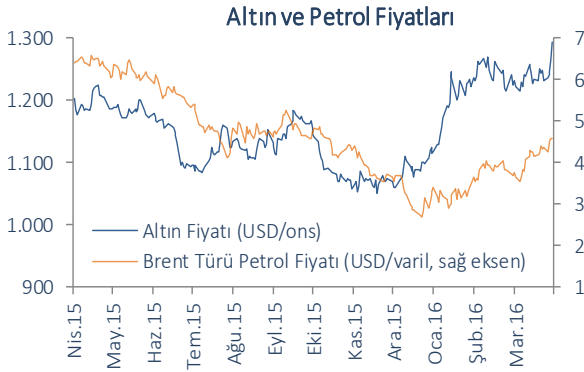
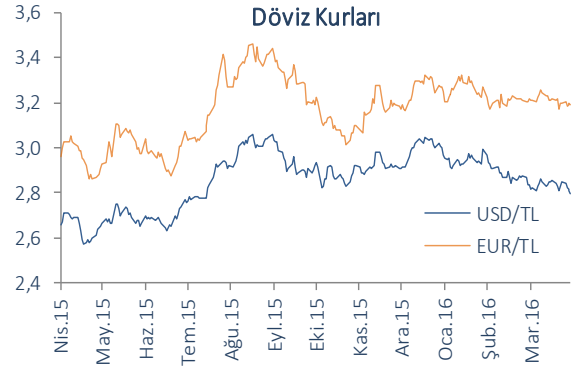
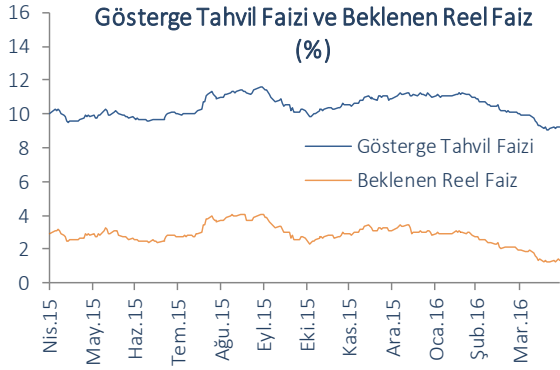
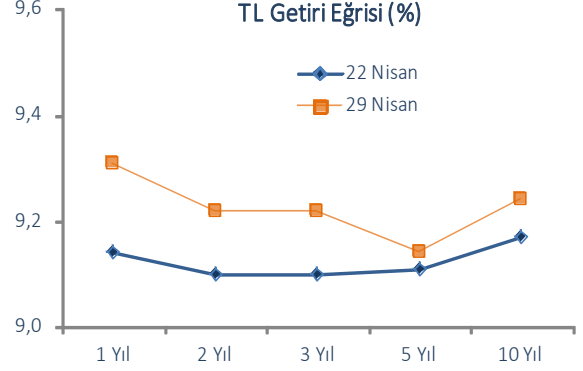
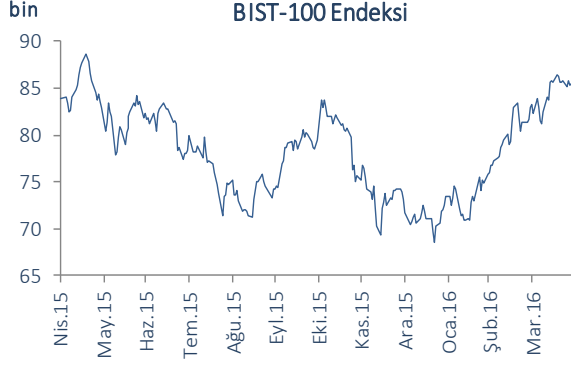
Mart ayında 564 firmaya yatırım teşvik belgesi verildi.

Geçtiğimiz hafta Resmi Gazete'de Mart ayına ilişkin yatırım teşviki verileri yayımlandı. Buna göre, Mart 2016'da 564 firmaya çeşitli vergi istisnaları içeren yatırım teşvik belgesi verildi. Teşvik belgelerinin sektörel dağılımı incelendiğinde, imalat sektöründen 198, hizmetler sektöründen 153 firmaya teşvik verildiği görüldü. Mart ayında yatırım teşvik belgesi alan firmaların toplam yatırım tutarları 6,8 milyar TL, ithal edilen makine ve teçhizat tutarı 805 milyon dolar ve istihdam sağladığı kişi sayısı ise 14.096 olarak belirlendi.

Enerji sektöründe yatırımlar sürüyor.

Son dönemde enerji sektörü yatırım teşviklerinden yüksek pay almaya devam ediyor. Mart ayında da enerji sektöründen 196 firmaya yatırım teşvik belgesi verildi. Bu yatırımların toplam tutarı 2 milyar TL'yi buluyor. Söz konusu teşviklerde elektrik dağıtım şebekelerine yönelik yatırımlar öne çıkarken, üretim tarafında jeotermal enerji ve hidroelektrik santral yatırımları dikkat çekiyor. Son bir yıllık dönemde elektrik dağıtım şirketlerinin aldığı yatırım teşvik belgeleri 4,6 milyar TL'ye ulaştı. Böylelikle zaman zaman yaşanan elektrik kesintilerinin önüne geçilmesi hedefleniyor. Öte yandan, Türkiye'nin 450 megavat kapasiteye sahip en büyük özel linyit santralının açılışı geçen hafta gerçekleştirildi. Yatırım bedeli 1,1 milyar dolar olan Tufanbeyli Linyit Santrali'nde yılda 5,5 milyon ton linyit kömür işlenmesi hedefleniyor. Santralin devreye girmesiyle Türkiye'nin doğalgaz faturasının 6 milyar dolar azalacağı ifade ediliyor. Ülkemizde enerji üretiminin yaklaşık %30'u kömüre dayalı olarak gerçekleştiriliyor.

PIYASALARDAKİ GELİŞMELER

HAFTALIK VERİ GÜNDEMİ

		Dönemi	Piyasa Beklentisi
2 Mayıs	Türkiye İmalat Sanayi PMI Verisi	Nisan	48,9 (G)
	Euro Alanı İmalat Sanayi PMI Verisi	Nisan	51,7 (G)
	Almanya İmalat Sanayi PMI Verisi	Nisan	51,8 (G)
	ABD İmalat Sanayi PMI Verisi	Nisan	51,0
	ABD ISM İmalat Sanayi Endeksi	Nisan	51,5
3 Mayıs	TÜİK Yurt İçi Üretici Fiyat Enflasyonu	Nisan	
	TÜİK Tüketici Fiyat Enflasyonu	Nisan	%1,0
	Hazine 13 Ay Vadeli Kuponsuz Devlet Tahvili İlk İhracı		
	Hazine 10 Yıl Vadeli Sabit Kupon Ödemeli Devlet Tahvili Yeniden İhracı		
	Euro Alanı Üretici Fiyat Enflasyonu	Mart	
4 Mayıs	Çin İmalat Sanayi Caixin PMI Verisi	Nisan	
	Hazine İç Borç Geri Ödemesi (3.854 milyon TL)		
	Euro Alanı Perakende Satışlar Verisi	Mart	
	ABD Fabrika Siparişleri Verisi	Mart	
	ABD Dış Ticaret İstatistikleri	Mart	
6 Mayıs	ABD ADP İstihdam Verisi	Nisan	
	ABD Tarım Dışı İstihdam Verisi	Nisan	
	ABD İşsizlik Verisi	Nisan	

(G) Gerçekleşme

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman Yrd.
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Uzman
dilek.kaya@isbank.com.tr

Tüm yayınlarımıza <http://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.